

**Slovenský zväz vojenských táborov nútených prác
pomocných technických práporov**

Sídlo: Horný Val 67/24,
010 01 Žilina

WELTVEREINIGUNG DER EHEMALIGEN TSCHECHOSLOWAKISCHEN POLITISCHEN HÄFTLINGE
ASSOCIATION MONDIALE DES ANCIENS PRISONNIERS POLITIQUES TCHECOSLOVAQUES
WORLD ASSOCIATION OF FORMER CZECHOSLOVAK POLITICAL PRISONERS

SVETOVÉ ZDRUŽENIE BÝVALÝCH ČESKOSLOVENSKÝCH POLITICKÝCH VÄZŇOV

So sídlom v Slovenskej Republike

IČO: 37796542 DIČ: 2021593816

Nám. Sv. Egídia 102/14, 058 01 Poprad

Tel: ++421 52 7722626, ++421 903 142771

email: szcpv@szcpv.org

<http://www.szcpv.org>

Kancelária predsedu
vlády Slovenskej republiky
Nám. slobody 1
813 70 Bratislava 1

Naše č. SZ -032/15

Poprad 15. 4. 2015

Vec: Žiadosť o podanie návrhu na novelizáciu zákona o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z. a odstránenie diskriminácie účastníkov a veteránov protikomunistického odboja - občanov Slovenskej republiky

Vážený pán predseda vlády Slovenskej republiky, obraciame sa na Vás v mene členov našich občianskych združení so žiadosťou o podanie návrhu na novelizáciu zákona o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z. z. a odstránenie diskriminácie účastníkov a veteránov protikomunistického odboja - občanov Slovenskej republiky, ktorým Ústav pamäti národa zo zákona priznal postavenie účastníka a veterána protikomunistického odboja. Slovenská republika ako nástupnícky štát bývalej ČSFR a súčasť demokratickej Európy, v snahe oceniť obeť, ktoré na ceste k demokracii a slobode priniesli bývalí politickí väzni, prijala v roku 2006 Zákon o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z.

Česká republika v roku 2011 prijala Zákon č. 262/2011 Sb. Parlamentu Českej republiky 262 o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu, podľa ktorého oprávnenými osobami pre podanie žiadosti sú aj slovenskí občania, ktorí mali k 17. novembru 1989 štátne občianstvo bývalej Československej socialistickej republiky. Zatiaľ čo na Slovensku prijatý zákon je len morálnym zadosťučinením pre účastníkov protikomunistického odboja, zákon prijatý v Českej republike, okrem priznania jednorazovej finančnej náhrady a úpravy dôchodkov, v zmysle ustanovenia § 11 tohto zákona umožňuje na základe návrhu podaného súdu, odstrániť právne deformácie a nespravodlivé tzv. zostatkové tresty za trestné činy súvisiace s protikomunistickým odbojom, na ktoré sa

nevzťahoval zákon o súdnej rehabilitácii č. 119/1990 Zb., ktorý bol prijatý v čase, kedy o jeho prijatí rozhodovali aj ľudia spojení s bývalým nedemokratickým režimom. Tým prakticky pokračovala kontinuita právneho systému, ktorý naďalej kriminalizoval odporcov komunistického režimu. Jedná sa napríklad o tresty za v tom čase nedovolený dovoz politicky nevhodnej alebo náboženskej literatúry, čo bolo právne kvalifikované ako hospodárska a majetková trestná činnosť. Podobne vojaci, ktorí sa dostali na Západ, boli okrem nedovoleného opustenia republiky odsúdení aj za krádež uniformy, resp. vojenskej techniky, ak sa s touto dostali alebo pokúsili dostať cez štátne hranice. Rovnako pri založení ozbrojenej skupiny účastníkom protikomunistického odboja neboli rehabilitované trestné činy súvisiace s protikomunistickým odbojom, čo s porovnaním s účastníkmi protifašistického odboja vyznieva kontroverzne.

V súčasnosti sme sa stretli s prípadmi odmietnutia meritórneho prejednanie návrhu na zrušenie týchto zostatkových trestov slovenskými sudmi, kedy účastník a veterán protikomunistického odboja má podľa § 10 ods. 1 Zákona o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z. nárok na plnú morálnu rehabilitáciu, na čo má nárok tiež aj podľa Zákona č. 262/2011 Sb. Parlamentu Českej republiky 262 o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu v zmysle ust. § 11.

Ako potvrdzujeme v prílohe, súd v Slovenskej republike zamietnutie podaného návrhu účastníkom a veteránom protikomunistického odboja zdôvodnil zmätočne tým, že Zákon č. 262/2011 Sb. sa vzťahuje podľa názoru súdu len na územie Českej republiky a zákon č. 219/2006 Z.z. na územie Slovenskej republiky, pričom ustanovenie § 10 ods. 1 o práve veterána na plnú morálnu rehabilitáciu súd nepovažuje za dôvod pre zrušenie trestných činov, súvisiacich s protikomunistickým odbojom, na ktoré sa nevzťahovala súdna rehabilitácia podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii.

Z dôvodu tohto sporného výkladu bol podaný podnet k podaniu sťažnosti pre porušenie zákona Generálnemu prokurátorovi SR a Ministrovi Spravodlivosti SR.

Ako legislatívne čisté a morálne spravodlivé riešenie nesúlady slovenského zákona o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z. so zákonom č. 262/2011 Sb. prijatým v Českej republike navrhujeme podanie návrhu vládou SR resp. poslancami NR SR na novelu tohto zákona, čím by bola odstránená diskriminácia občanov Slovenskej republiky, ktorí boli účastníkmi protikomunistického odboja a v dobe neslobody boli občanmi Československej socialistickej republiky. Sme presvedčení, že tento krok by bol pozitívne vnímaný aj Európskou úniou, ktorá prijala viaceré rezolúcie, vyzývajúce k spravodlivému vyrovnaniu sa s našou neblahou minulosťou a zmierneniu krívd spáchaných bývalým režimom.

Rovnako sme presvedčení, že priznanie jednorazového peňažného príspevku veteránom protikomunistického odboja, vzhľadom na počet vydaných rozhodnutí, ktorých bolo vydaných 631 k 31. 1. 2015, nemôže zaťažiť finančný rozpočet Slovenskej republiky.

Z týchto dôvodov navrhujeme novelizovať Zákon o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z. a jeho doplnenie a zmenu v tomto znení:

Vetu v ustanovení § 6 ods. 2, v znení ...podľa tohto zákona je politickým väzňom... navrhujeme doplniť o vetu - **účastníkom protikomunistického odboja a veteránom protikomunistického odboja**

Poslednú vetu navrhujeme doplniť o vetu v znení: **...s úmyslom oslabiť či narušiť alebo inak poškodiť komunistickú totalitnú moc v Československu alebo k tomu vytvoriť prostriedky.**

§ 6 Politický väzeň

(2) Podľa tohto zákona je politickým väzňom - **účastníkom protikomunistického odboja a veteránom protikomunistického odboja** ten, kto bol v rozhodnom období obmedzený na osobnej slobode väznením, zaradením do tábora nútených prác, protiprávne násilne odvečený alebo internovaný pre svoj aktívny odboj proti komunistickej moci z dôvodov politických, náboženských, či z ďalších dôvodov súvisiacich s protikomunistickým odbojom **s úmyslom oslabiť či narušiť alebo inak poškodiť komunistickú totalitnú moc v Československu alebo k tomu vytvoriť prostriedky.**

V ustanovení § 9

Prekážky na priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja

písm. b). vo vete

v súvislosti s činnosťou ilegálnej organizácie alebo skupiny bojujúcej proti komunistickému režimu sa dopustil činov, ktoré sú trestné i podľa práva platného ku dňu účinnosti tohto zákona a nesúviseli s realizáciou práva odporu proti komunistickej moci,

navrhujeme vynechať slová: ...ktoré sú trestné i podľa práva platného ku dňu účinnosti tohto zákona a ...

a nahradiť ich slovami: ...ktoré zjavne nesúviseli s realizáciou práva odporu proti komunistickej moci.

Konečné znenie ust. § 9

b) v súvislosti s činnosťou ilegálnej organizácie alebo skupiny, bojujúcej proti komunistickému režimu, sa dopustil činov, ktoré zjavne nesúviseli s realizáciou práva odporu proti komunistickej moci.

Ustanovenie § 10 navrhujeme doplniť o ods. č. 3 v znení:

(3) Súd na návrh zruší trest uložený za trestný čin, na ktorý sa nevzťahuje rehabilitácia podľa zákona č. 119//1990 Zb., o súdnej rehabilitácii, v znení neskorších predpisov, ak sa v konaní preukáže, že konanie odsúdeného bolo vedené s úmyslom oslabiť či narušiť alebo inak poškodiť komunistickú totalitnú moc v Československu alebo k tomu vytvoriť prostriedky. Návrh je možno podať najneskôr do 5 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Pre účely tohto konania a následného odškodnenia sa primerane použijú ustanovenia § 4 zákona č. 119/1990 Zb., o súdnej rehabilitácii. Náhrada sa vypláti v hotovosti. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na trestné činy spáchané z pohnútok zisťných, alebo nečestných a zjavne nesúvisiacich s protikomunistickým odbojom.

Ustanovenie § 10 navrhujeme doplniť o ods. č.4 v znení:

(4) Žijúcemu veteránovi protikomunistického odboja, ktorý je štátnym občanom Slovenskej republiky, Sociálna poisťovňa v lehote 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona alebo vydania osvedčenia veterána protikomunistického odboja vypláti jednorazový peňažný príspevok vo výške

3000 eur; tento jednorazový peňažný príspevok nie je predmetom dane z príjmu fyzických osôb. Ak veterán protikomunistického odboja, ktorý je štátnym občanom Slovenskej republiky zomrie po dni vydania preukazu veterána protikomunistického odboja alebo stratí štátne občianstvo Slovenskej republiky, pričom jednorazový peňažný príspevok ešte nebol v súlade s prvou vetou vyplatený, právo veterána protikomunistického odboja na tento jednorazový peňažný príspevok zaniká a ten už nebude vyplatený.

Osobe, ktorá bola manželom veterána protikomunistického odboja, ktorý už zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho a ktorému nebol vyplatený jednorazový peňažný príspevok podľa prvej vety, aspoň po časť doby, kedy uskutočňoval odboj a odpor proti komunizmu, z dôvodu ktorého mu bolo vydané osvedčenie veterána protikomunistického odboja, Sociálna poisťovňa na žiadosť tejto osoby vyplatí v lehote 30 dní odo dňa podania jej žiadosti jednorazový peňažný príspevok vo výške 1 500 eur; tento jednorazový peňažný príspevok nie je predmetom dane z príjmu fyzických osôb.

Jednorazový peňažný príspevok sa osobe podľa tretej vety nevyplatí, ak sa táto dopustila voči manželovi, ktorý bol veteránom protikomunistického odboja zavrhnutiahodného konania, zvlášť v spolupráci s bezpečnostnými zložkami. Ak táto osoba podľa tretej vety zomrie po dni, kedy podala žiadosť podľa prvej vety, pričom jednorazový peňažný príspevok ešte nebol v súlade s vetou treťou vyplatený, jej právo na tento jednorazový peňažný príspevok zaniká a ten už nebude vyplatený.

Zákon o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z. navrhujem doplniť o § 12 v znení:

(Poznámka, uvedený návrh vychádza zo zákona č. 262/2011 Sb. a je potrebné ho upraviť podľa príslušných zákonov o sociálnom poistení a dôchodkovom zabezpečení platných v Slovenskej republike).

§ 12

Úprava dôchodkov

- (1) Účastníci protikomunistického odboja a veteráni protikomunistického odboja, ktorým bolo vydané o tom rozhodnutie a ktorí poberajú starobný alebo invalidný dôchodok zo Sociálnej poisťovne, a vdova alebo vdovec, ktorí poberajú vdovský alebo vdovecký dôchodok zo Sociálnej poisťovne po účastníkovi protikomunistického odboja a veteránovi protikomunistického odboja, ktorému o tom bolo vydané rozhodnutie, majú nárok na stanovenie výšky percentuálneho výmeru dôchodku, najmenej v čiastke uvedenej v odseku 3.
- (2) Základom pre stanovenie výšky percentuálneho výmeru dôchodku, prináležiacemu osobám uvedeným v odseku 1 je percentuálny výmer priemerného starobného dôchodku zistený pre účely zvýšenia dôchodku od januára 2015. Pre stanovenie výšky percentuálneho výmeru dôchodku priznaných odo dňa po 31. decembri 2014, je základom čiastka stanovená podľa prvej vety a zvýšená podľa predpisov o zvyšovaní dôchodkov, ktoré nadobudnú účinnosť do dňa, od ktorého sa dôchodok priznáva.
- (3) Najnižší percentný výmer
 - a) starobného dôchodku priznaného podľa § 29 zákona o dôchodkovom poistení alebo podľa obdobných ustanovení predchádzajúcich predpisov a invalidného dôchodku pre invalida tretieho stupňa predstavuje čiastku stanovenú podľa odseku 2,
 - b) invalidného dôchodcu pre invalida druhého stupňa, vdovského a vdoveckého dôchodku predstavuje polovicu čiastky stanovenej podľa odseku 2,

- c) invalidného dôchodcu pre invalida prvého stupňa predstavuje tretinu čiastky stanovenej podľa odseku 2,
- d) starobného dôchodku priznaného podľa § 31 zákona o dôchodkovom poistení stanovená podľa odseku 2 sa znižuje o 275 Kč za každé, i začaté 90-denné obdobie, za ktoré bol percentuálny výmer naposledy znížený;

ustanovenie § 54 ods. 3 a § 61 ods. 1 zákona o dôchodkovom poistení platí obdobne, ustanovenie § 59 ods. 1 zákona o dôchodkovom poistení platí s tým, že sa výška dôchodkov pre súbeh neprehodnocuje, pokiaľ k súbehu došlo pred dňom, od ktorého prináleží dôchodok v najnižšej percentnej výmere podľa tohto zákona.

(4) Žiadosť o úpravu vyplácaného dôchodku sa podáva Sociálnej poisťovni, príslušnej podľa miesta pobytu žiadateľa, ktorá oprávnenej osobe vypláca dôchodok, a je potrebné k nej priložiť úradne overený opis alebo úradne overenú kópiu rozhodnutia.

Ak vznikne nárok na výplatu dôchodku pred dňom účinnosti tohto zákona, prináleží dôchodok vo výške podľa odseku 3 od vyplatenia dôchodku od 1. januára 2015

Úprava výšky dôchodku podľa odseku 3 sa uskutoční najneskôr do troch mesiacov od podania žiadosti.

Apelujeme v mene týchto obetí, ktorých počet sa z dôvodu vysokého veku každým dňom znižuje, aby bola odstránená uvedená diskriminácia a žiadame o novelizáciu uvedeného zákona, ktorý by prispel aj k zmierneniu krívd občanov, veteránov protikomunistického odboja a ich rodín v sociálnej oblasti.

Veríme, že Slovenská republika ako členský štát EÚ bude v súlade s dodržiavaním základných ľudských práv garantovaných dohovorom a v duchu sociálnej starostlivosti o obeť komunizmu prijímať zákony, ktoré nebudú voči ním diskriminačné a nespravodlivé.

Prílohy.

1. Zákon o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z.
2. Zákon č. 262/2011 Sb. Parlamentu Českej republiky 262 o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu.
3. Oznámenie Krajského súdu Košice sp. zn. 1 SprV/249/2015 zo dňa 3. 3. 2015
4. Podnet k sťažnosti pre porušenie zákona a výkladu zákona č. 219/2006 Z.z o protikomunistickom odboji § 10, a zákona č. 262/2011 Sb. o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu § 2 a § 11.
5. Článok: **OJEDINELÝ POKUS O ÚTEK Z KOMUNISTICKÉHO ČESKOSLOVENSKA NA 122MM SAMOHYBNEJ HÚFNICI 2S1-GVOZDIKA**

Na vedomie:

Poslanecký klub Smer-SD

Ústav Pamäti národa

S úctou

Ing. Ferdinand Varga
predseda SZ VTNP PTP

Slovenský zväz VTNP-PTP
SEKRETARIÁT
Horný val 24
010 01 ŽILINA

František Bednár
predseda SZČPV

